

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:o 2.

TH. M. FRIES.

Februari

1857.

INNEHÅLL: ORIG.-AFH.: R. HARTMAN: De Svenska arterna af släktet *Utricularia*. — E. FRIES: Bidrag till några Svenska växters synonymik. LITT.-ÖFVERS.: GRENIER et GODRON, Flore de France. Tome troisième. — KINDBERG: Synoptisk framst. af växtsläktet *Lepigonum*. PERSONAL-NOTISER: Bot. Profess. i Köpenhamn. — J. E. ZETTERSTEDT. STRÖDDA UNDERR.: Spridda växtgeogr. bidrag t. Skand. Flora. — *Coprinus comatus*.

Original-Afhandlingar.

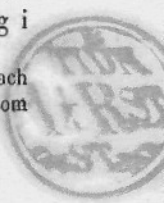
I. De Svenska arterna af släktet *Utricularia*

framställda af ROB. HARTMAN.

Släktet *Utricularia*, hvars representanter inom Sverge af Linné hänfördes till endast två arter: *U. vulgaris* och *minor*, af hvilka den förra dock egde en *var. minor*, som sedermera af Hayne i Schraders Journ. 1800 uppställdes såsom egen art med namnet *U. intermedia*, omfattade derefter under nära tre decennier, så väl i Sverge som i det öfriga Europa, blott dessa tre arter, tilldess 1828 Dr. J. G. G. Lehmann i sin Index Schol. Hamb. publicerade en fjerde, *U. vulgaris* närstående, art: *U. neglecta*, hvilken derefter äfven anmärktes i ett par provinser i Sverge. Sedermera upptäcktes äfven såsom svensk en med *U. minor* beslägtad art: *U. Bremii*, som några år förut blifvit af Heer beskrifven i dess Flora der Schweiz 1840*).

Till dessa fem svenska arter går jag nu att anmäla en sjette, till *U. intermedia* närmast gränsande, hvilken jag i

*) Samma växt, påträffad något sednare i grannskapet af Offenbach af C. B. Lehmann, anfördes af denne i Regensb. Flora 1843 såsom ny under namnet *U. pulchella*.

anseende till dess blommors blekgula färg vill benämna *U. ochroleuca* *).

Denna serdeles vackra växt anträffades förleden sommar under de Bryologiska excursioner, jag hade tillfälle att anställa i trakten omkring Hemstanäs herrgård i Skog socken af Södra Helsingland, då äfven uppmärksamhet egnades åt traktens phanerogam-vegetation. Den växte der i sällskap med *U. intermedia*, men befanns vid första anblicken i så hög grad afvika från denna, att jag skulle anse det vara origtigt att uppställa den blott såsom varietet deraf. Då jag nu här nedan går att lemna beskrifning på denna såsom en egen art, har jag ansett det ej vara ur vägen, att äfven lemna en något utförligare sådan öfver de öfriga Svenska arterna af detta intressanta slägte, helst de i Flororna, serdeles den Svenska, blifvit dels ofullständigt dels mer och mindre origtigt framställda. Dock, innan detta sker, vill jag här bifoga ett par anmärkningar rörande dels de blåsor, som i mängd finnas hos våra *Utricularier*, dels de kulformiga knoppar, som man ofta påträffar i spetsen af grenarne hos dessa växter.

På de förra, nemligen blåsorna, beror som man vet dessa växters förmåga att på djupare vatten vid blomnings-

*) I Regensb. Fl. 1847 uppställer Koch en med *U. intermedia* nära beslägtad art: *U. Grafiana*, som enligt Kochs egna, vid samma tillfälle lemnade, diagnoser på begge skiljer sig från *intermedia* endast genom: »*laciniis fol. linearibus æquilatis apice ipso obtusiusculis*» och »*calcare a basi fere cylindrico adpresso*», då den sednare åter skulle karakteriseras af »*laciniis fol. lineari-subulatis acutis*» och »*calcare conico-cylindrico adpresso.*» Hvar och en, som i naturen ger akt på *U. intermedia*, skall snart finna, huru den varierar efter localens olika beskaffenhet. Då växten förekommer på mera uttorkade, gräsbeväxta kärrängar blifva bladflikarna betydligt kortare och i följe deraf mera jemnbreda och trubbase, hvilken form således är temligen olika den, som växer på djupare ställen, ty hos denna blifva bladflikarne dubbelt så långa, som hos den andra, och erhålla en afsmälmande spetsig form. Genom original-exemplar af *U. Grafiana*, af Tit. Graf sjelf samlade vid Klagenfurt, har jag blifvit fullkomligt styrkt i min öfvertygelse, att den blott och bart utgör nämnda localform af *U. intermedia*, hvilken formförändring man hos oss nästan lika ofta påträffar som *intermedia* sjelf. Hvad den angifna olikheten i afseende på sporren hos dem båda beträffar, så är skillnaden så ytterst fin, att den knappt bordt upptagas i diagnosen. Dessutom varierar ofta sporren hos *U. intermedia* något till sin längd, då i följd deraf dess form i öfrigt äfven blir något olika.

perioden höja stängeln öfver vattenytan, derigenom att blå-sorna då fyllas med luft. Efter nämnde tids förlopp, ned-sjunker den åter, hvarester fröen mogna under vattnet. Dessa blåsors form och beskaffenhet synes, ehuru de variera till storlek, vara densamma hos alla arterna, men i afseende på deras läge på växten eger en väsendlig olikhet rum. Hos *U. vulgaris* och *neglecta* finnas de endast på bladen, fästade mellan dessas flikar; hos *U. intermedia* deremot saknas de alldeles på bladen och äro fästade på egna bladlösa grenar; hos de öfriga: *U. ochroleuca*, *minor* och *Bremii* förekomma de både på egna bladlösa grenar och mellan bladflikarne, detta sistnämnda dock ymnigare hos de sednare begge, än hos den förra, der de på bladen oftast äro mer sparsamma. — Hvad de i grenarnas spets förekommande knopparne beträffar, så utgöra de ordentliga gemmæ, innehållande späda bladämnen, som nu liknande fjäll ligga tätt sammanpackade och först följande året nå sin fulla utveckling. Dessa knoppar äro, så vidt jag haft tillfälle att iakttaga saken, hos olika arter af olika beskaffenhet. Hos *U. vulgaris* äro de klotrunda och af en större ärts storlek, och de tätt hopvecklade bladflikarne, som bilda dessa knoppar, synas vid förstoring ega en smalt jemnbred form och i brädden ordentliga, nästan motsatta tänder, försedda hvar och en med 3—6 långa borster och antydande de under bladets följande utveckling uppkommande borstbräddade finare flikarna. — Hos *U. intermedia* äro dessa knoppar betydligt större (af mer än $\frac{1}{3}$ tum i längd) i jämförelse med växtens mindre storlek och äfven mera framstående i anseende dertill, att bladen mot ändan af de grenar, i hvilkas spets de befinna sig, ofta äro bortvissnade. De hafva hos denna art mera sällan den klotrunda formen, utan äro vanligen aflångt ovala, och antyda för blotta ögat endast en fast massa af tätt packade, hårkantade fjäll, som gifva knoppen ett hvitaktigt ludet utseende. Först vid starkare microscopisk förstoring finner man dessa fjäll verkligen vara ämnen till blad, som merendels äro tredeltda i bredt ovala, med tydlig nerv försedda flikar. Dessa flikar äro från midten tydligt tandade och i tändernas spets besatta med borster, såsom hos *U. vulgaris*, med den olikhet dock, att borsternas antal på hvarje tand så ökas mot flikens spets, att den yttersta tanden eger ända till 45—46 dylika. — Hos *U. ochroleuca* är åter

alltid, så vidt jag kunnat finna, desamma knopparnas form klotrund och deras storlek till och med mindre än de hos *U. minor*. De fjällika bladflikarna i knopparna hos *U. ochroleuca* äro till formen lika dem hos *U. intermedia*, men afvika derifrån, hvad tandningen och borsternas antal beträffar. Här finnas nemligen blott några få (3—4) tänder mot sjelfva spetsen af hvarje flik, och hvarje tand är försedd med endast 2—6 borster*), hvilket ringa antal af borster gör, att knopparne ej i så hög grad ega samma hvitludna utseende, som hos *U. intermedia*. Nerverna hos de utvecklade flikarne äro här äfven något svagare antydda, men finnas likväl alltid. Eget nog är, att hos *U. ochroleuca* dylika knoppar lika ofta anträffas äfven på de nakna, blåsbärande grenarne**). Dessa knoppar äro alltid mindre än de, som finnas på de bladbärande grenarne, och ega ett blekt gulaktigt utseende. De synas till det yttre så olika de andra, att man vore frestad tro, att de utgjordes af ämnen till blifvande blåsor, men detta är ej händelsen, ty vid förstoring finner man dem bestå af bladämnena af samma beskaffenhet, som de andra. — Knoppbildningarna hos *U. minor* äro äfven till formen klotrunda, af circa $4\frac{1}{2}$ lin. diam., och bestå af något tydligare bladflikar, än de hos de förra. Här äro flikarne mer eller mindre reguleradt tvåklufna i spetsen; föröfrigt helbräddade och borstlösa, med undantag af den borstlika spets, hvarmed hvarje flik är försedd. Hos dessa finner man intet spår till nerver. — Som jag aldrig varit i tillfälle att i naturen iakttaga *U. neglecta* och *Bremü*, kan jag nu ej anföra något om knoppbildningarna hos dessa. Att de ej saknas kan man dock taga för afgjort, äfvensom att de hos den förra troligen mest likna dem hos *vulgaris*, och de hos den sednare dem hos *minor*.

*) Denna olikhet i afseende på borsternas antal hos de utbildade bladen hos denna och föregående art återfinner man äfven hos de fullt utvecklade bladen, ty hos *U. ochroleuca* äro borsttänderna alltid färre och gå vanligen ej så långt ned på flikarne, som hos *U. intermedia*.

***) Prof. Blytt nämner i Norsk Flora, att de blåsbärande («bläredragande») grenarne hos *U. intermedia* («som og hos de övriga arter») stundom äro försedda med dylika knoppar. Detta har jag ej kunnat finna, hvarken hos *U. intermedia* eller *minor*, ehuru det är ganska troligt, att äfven dessa äro dermed försedda. Deremot nämner han ingenting om att dylika knoppbildningar existera på de bladbärande grenarna. — Männe sålunda ett skriffel?

Vid uppställningen af de Svenska Utricularierna har jag ansett bladen böra tagas såsom indelningsgrund för gruppefingen, ty i afseende på dessas förgrening och flikarnes form synes släktet sönderfalla i två hufvudgrupper. Den förra af dessa utgöra *U. vulgaris* och *neglecta* med sina hårligt kamflikade blad, och den sednare de öfriga fyra, som hafva bladen först tredelade, sedan klynnedelta med mer eller mindre tydligt plattade flikar. Dessa sednare åter har jag med hänseende till borstständernas när- eller från-varo i brädden af bladflikarne skiljt i två afdelningar, till den ena af hvilka hänföras *U. intermedia* och *ochroleuca*, hvilka äga nämnde borster, och till den andra *U. minor* och *Bremii*, som sakna desamma.

Utricularia Lin.

I. Folia pinnato-multipartita, laciniis capillaribus.

1. *U. vulgaris* (Lin. sp. p. 26.) — Foliis undique patentibus vesiculiferis, laciniis subtiliter spinulosis, labio corollæ superiore palatum inflatum subæquante, calcare conico descendente, antheris connatis. Jun.—Aug. — *Icon. Lam. ill. t. 44, f. 4*; Hayn. in Schrad. journ. 1800 I. t. 6 A; Engl. Bot. 253; Fl. Dan. 438; Sv. Bot. 572.

Hab. in aqua stagnante fossarum paludumque profundiorum a Scania usque ad Jemtl. & Vestrobothniam, ne insulis quidem Balticis exceptis, deinde vero, quantum scio, non nisi in Karesuando Lapponiæ Tornensis.

Rami per spatium pedale protensi; folia alterna, totos per ramos sparsa, longitudine plus quam uncialia, capillariter multipartita, margine lacinarum remote spinulosa, vesiculas magnitudinis seminis cannab. copiosas gerentia. Scapus fere pedalis, 5—10-florus, superne una cum bracteis, pedunculis et calycibus hepatici coloris. Corolla vitelina, palatum striis aurantiis. Pedunculi fructiferi deflexi.

2. *U. neglecta* (Lehm. ind. schol. Hamb. 1828, p. 28.) — Foliis undique patentibus vesiculiferis, laciniis subtiliter spinulosis, labio corollæ superiore palatum inflatum bis terve superante, calcare conico ascendente, antheris liberis. Jul. Aug. — *Icon. Fl. Dan. 4984.* — *Exsicc. Fries herb. norm. fasc. 8, n. 44.*

Hab. in aquis stagnantibus raro: Smol. Thorsaberg par. Lidhult, in foveis ad Fylleå: Fries (sec. Herb. Norm.); Jönköping, Ryhof in horto: Holmgr.; Verml. Carlstad', in palude Svinbäckstjärn: Borgstr. Bot. Not. 1842; Christinehamn, in prat. Broängarne: C. Anderss. Obs. stirp. circa Christineh. 1842.

A præcedente recedit ramis tenuioribus, foliis magis distantibus, forma corollæ, cujus labium superius palatum bis terve excedit, antheris liberis et pedunculis fructiferis erecto-patentibus, apice tantum cernuis.

II. Folia tripartito-dichotoma, laciniis lineari-subulatis.

a. laciniæ foliorum margine spinuloso-denticulatæ.

3. *U. intermedia* (Hayne in Schrad. journ. 1800.) — Foliis distichis, laciniis planis vesiculis omnino destitutis, labio corollæ superiore palatum inflatum bis superante, calcare subulato labio explanato inferiori adpresso. Jul. Aug. — *Icon.* Hayne l. c. t. 5; Engl. Bot. 2489; Fl. Dan. 4262; Sv. Bot. 564. — *Exsicc.* Schultz, n. 504.

Hab. in paludib. majorib. sylvaticis per totam Sveciam & Lapponiam, insula Ölandia sola hucusque excepta.

Præcedentibus multo minor. Rami foliiferi undique expansi, foliis futuri anni in apice ramor. primar. in gemmam ovato-oblongam compacte convolutis. Vesiculæ ad proprios ramos nudos adfixæ. Folia primo tripartita deinde dichotoma, laciniis planis, acutis vel etiam sæpe obtusiusculis (*U. Grafiana*), nervo distincto instructis. Scapus digitalis, 2—5-florus, totus una cum bracteis, pedunculis et calycibus læte viridis. Corolla sulphurea; labium superius et palatum striis purpureis picta. Pedunculi fructiferi erecti.

4. *U. ochroleuca* n. sp. — Foliis distichis, laciniis planis plus minus parce vesiculiferis, labio corollæ superiore palatum inflatum bis superante, calcare brevi conico a labio inferiore descendente. Jul. Aug.

Hab. in aqua stagnante paludum. Hucusque lecta in paludosis haud procul a lacu Tönshammarsjön par. Skog Hel-singia australis.

Herba tota gracilis ac tenera. Rami foliiferi undique protensi, 5—8" longi, simplices vel ramulosi; gemmæ, folia futuri anni continentes, globosæ et magnitudine illarum *U.*

minoris, quæ gemmæ ne ramis nudis vesiculiferis quidem desunt; folia conferta vel subdistantia, disticha, primo tripartita deinde dichotoma, laciniis planis spinuloso-denticulatis acutis nervo plus minus distincto instructis; vesiculæ partim inter lacinias foliorum sparsæ, partim ad ramos nudos adfixæ; scapus fere digitalis, 2—5-florus una cum bracteis, pedunculis calycibusque rufo-fuscescentis coloris; corolla pallide flava vel ochroleuca, labio superiore palato duplo longiore, integro striato, labio inferiore rotundato, lateribus deflexo, calcare descendente, conico obtuso, rufescente, labio inferiore semper multo brevior; stamina semilunaria compressa, apice latiora, antheris ovatis liberis; stylus brevis teres, stigmate lanceolato; pedunculi fructiferi patentes.

Præcedenti affinis, a qua differt: herba tota multo tenuiore; vesiculis non solum ramis nudis, sed etiam foliis adhærentibus; scapo rufescenti-brunneo; colore corollæ pallidior; longe alia forma, colore et directione calcaris. *U. intermedia* enim vesiculis inter lacinias fol. omnino destituta præbet scapum, bracteas calycesque semper læte viridia et calcar (subulatum, labio inferiori adpressum) ejusdem coloris ac corolla et sæpissime ejusdem longitudinis ac labium inferius.

b. laciniæ foliorum margine glaberrimæ.

5. *U. minor* (Lin. sp. p. 26.) — Folis subdistichis vesiculiferis, laciniis setaceis, sepalis subrotundo-acuminatis, labio corollæ superiore emarginato longitudine palati, inferiore ovato, marginibus lateralibus revolutis, calcare brevissimo subconico. Jun.—Aug. — *Icon. Lam. ill. t. 14, f. 2*; Hayn. l. c. t. 6, f. B; Engl. Bot. 254; Fl. Dan. 128; Sv. Bot. 585.

Hab. in fossis et paludib. sylvarum a Scania ad Arjeplog Lapp. Pitensis & Karesuando Lapp. Tornensis; in insula tamen Olandia nondum reperta est. *U. intermedia* duplo minor. Rami foliferi protensi in apice sæpe gemmam ex foliis juniorib. arcte implexis compositam gerentes; laciniæ fol. integerrimæ atque enerviæ, tantum sub prima explanatione plana, deinde setacæ; scapus fere digitalis 2—5-florus, præcipue superne una cum bracteis, pedunculis calycibusque fuscescentis coloris; corolla pallide flava, palatum haud inflatum, e margine elevato constans; pedunculi fructiferi deflexi.

6. *U. Bremii* (Heer Fl. d. Schweiz, p. 984.) — Foliis subdistichis vesiculiferis, laciniis setaceis, sepalis rotundato-subreniformibus apiculatis, labio corollæ superiore emarginato longitudine palati, inferiore orbiculari explanato, calcare brevissimo subconico. Jun.—Aug. — *Syn.* *U. pulchella* C. B. Lehm. Reg. Fl. 1843, p. 785; Fries S. V. Scand. p. 20.

Hab. in paludosis raro: Smol. in paroeciis Hagshult & Skatelöf: Fries; Jönköp. Ryhof: Holmgr.; Verml. Väsehärad: Larsson, Diss. Plant. in Verml. Ferrimont. p. 43.

Species *U. minori* simillima, a qua tamen distincte recedit: tota herba omnibus partibus paullo robustiore, forma sepalorum diversa et labio corollæ inferiore orbiculari explanato, quod longe aliam hujus speciei faciem reddit.

2. Bidrag till några Svenska växters synonymik

af E. FRIES.

Allt sedan ledningen af Upsala Botaniska trädgård öfvertogs af mig, har ett af mina hufvudbemödanden varit att hit införa sällsyntare och mindre kända Svenska växter, upptragna af *inhemska frön*. Också har detta i allmänhet lyckats förträffligt, men fjällväxterna bibehålla sig sällan länge. Jag får därför uppmana alla våra yngre botanister att hvarje år insamla och till Upsala Botaniska trädgård öfverlemna frön af alla sällsyntare Svenska växter, företrädesvis alpiska. Ty om än arten finnes här förut, kunna frön, samlade af vilda växten, alltid med största nytta begagnas till utbyte med andra trädgårdar. Härvarande trädgårds fullständiga serier af *Hieracia* o. s. v. tro vi ock väl förtjena att ses af den, som på en gång önskar erhålla en öfversigt af största delen af de inhemska arterna. Några observationer öfver en del Svenska växter, till största delen verkställda i härvarande trädgård, torde icke sakna intresse för Skandinavien Botanister.

4. Typen för släktet *Cineraria* hos alla äldre författare är den Syd-Europeiska *C. maritima* L., hvilken detta namn först tillades af Dodonæus och till hvilken det förträffligen passar. Af Decandolle förenades de Europeiska *Cinerariæ* med *Senecio* och namnet öfverfördes till de sednare upptäckta Capska arterna. Men ehuru släktets skiljemärken äro vacklande, så länge detta efter Decandolles uppskattning art-

rikaste slägte i världen ej fördelas i flera, hvartill nöden väl tvingar, utgöra de Europeiska *Cinerariæ* en väl begränsad, naturlig grupp, hvarföre detta slägte bibehålles af Koch, Bertoloni och flera andra utmärkta florister. Arterna i detta slägte tillhöra de mest polymorfa, värdiga penderter till *Taraxacum officinale*, *Hieracia* o. s. v. I allmänhet äro Syn-
 genesisterna, såsom tillhörande just närvarande verldsperiod, tillika de minst fixerade vid sina typer. *Cineraria palustris* L. är visserligen minst föränderlig; *C. congesta* B. Br. är dock deraf en så obetydlig, förkrympt arktisk form, att den knappt förtjenar anmärkas såsom varietet. (Vi ega exemplar af densamma både från Ryska Lappmarken och Samojedernas land). Jemför för öfrigt Torr. & Gray Flor. Bor. Amer. — Till *C. crispa* L. har Wimmer redan för länge sedan bevisat, att *C. rivularis* W. K., *sudetica* Koch och *crocea* Tratt. (en förändring med brandgula blommor, motsvarande *C. aurantiaca* af följande) höra. Eburu dessa 4 åter skiljas i DC. Prodr., visa dock fullständiga serier af autentika exemplar, att de utgöra en enda art, till hvilken äfven *Senecio Schkuhrii* DC. bör hänföras; men *C. papposa* Rehb., som Wimmer för till *C. crispa*, hörer enligt Decandolle och våra exemplar till den följande eller *C. campestris* Retz. På Skånska slätten förekommer denna mycket enformig och lågväxt, men redan vid Ignaberga högväxt såsom i Lappland och vid Petersburg. I Ryska Lappmarken framträder den deremot i en sådan mångfald af former, att man bland dessa kan uppsöka *C. papposa* Rehb., *spathulæfolia* Gmel., *aurantiaca* Hoppe — och säkerligen höra alla arter af denna sektion *Nº* 406—442 i DC. prodr. till en enda art. Vi ega derifrån exemplar, fullkomligen emotsvarande *Senecio flammeus* DC., men för öfrigt så lika den Skånska *Cin. campestris*, att man ej kan på minsta sätt skilja dem åt, utom genom blommans färg. Odlad i härvarande Botaniska trädgård af frön hemförda af Doct. Ångström uppväxte *C. longifolia* Jacq. Härvid bör tilläggas, att Meyer i sin *Chloris Hannoverana* för lång tid tillbaka visat deras fullkomliga identitet, men han går ännu längre och förenar dermed äfven *Cin. ovirensis* Koch, *alpestris* Hopp., *pratensis* Hopp. m. fl. eller tillsammans 40 såsom egna arter i Tyska Flororna upptagna, och att dömna efter mina exemplar, vågar jag icke bestrida denna åsigt. I Skandinavien

(sensu lat.) hafva vi säkerligen endast 2 arter och i Tyskland finnas sannolikt blott tre. — Hvarken namnen *alpina*, *campestris* eller något af de öfriga passar väl till vår Svenska art i hela dess omfång, utan torde det vara bäst att återtaga det äldsta Linneanska *Cineraria integrifolia*.

2. Utan all grund har man betviflat identiteten af *Senecio erraticus* Bertol. med *Sen. barbareaefolius* Krock. Vi äga af Wimmer talrika exemplar från Krockers växtställen och från samma trakt är den lemnad i Herb. Norm.; om dennas identitet med *S. erraticus* kan en hvar lätt öfvertyga sig. Vi äro visst icke några slafviska anhängare af prioritets-principen, hvars consequenta utförande skulle leda till fullkomlig namnförbistring*), men i detta fall är det äldrie namnet *S. barbareaefolius* tillika betydligt lämpligare och mera fixt än Bertolonis erraticus.

3. *Antennaria alpina* Gaertn. är *A. carpathica* (Whlbg), icke den uteslutande arktiska *A. alpina* (L.). — I sammanhang härmed må anmärkas, att, ehuru i Botaniska trädgårdarne (liksom vanligen i fria naturen) endast honplantan förekommer, den likväl årligen lemnar groddbara frön!

4. Då Summa Veg. Scand. utgafs, var *Inula ensifolia* L. icke på 40 år återfunnen på Gotland, utan på det angifna växtstället endast en smalbladig form af *Inula salicina*, hvaraf den äktas förekomst i Sverige betviflades. Nu mera är den, såsom bekant är, återfunnen på flera ställen, fullkomligt öfverensstämmande med den utländska. Hvad vi här egentligen vilja anmärka är, att den i härvarande trädgård, såväl af Gotländska frön som från Wien, är fullkomligt lika, grenig, mångblommig, tydligen skild från all *Inula salicina*.

5. All i Skandinavien, ehuru under olika former i Finland och Danmark, förekommande *C. phrygia* är *C. austriaca* W. et Auctt. exot. Den af dessa antagna *C. phrygia* L. är en vida skild art, som därför af C. A. Meyer benämnes *C. pseudo-phrygia* och under detta namn finnes odlad i Upsala Bot. Trädgård.

6. Man har i sednare tider utomlands delat *Galium Mollugo* L. i tvenne arter: *G. elatum* Thuil. och *erectum*

*) Man anar icke, huru otaliga allmänt antagna namn utan minsta gagn derigenom skulle ombytas t. ex. *Fragaria vesca* till *Fr. silvestris*, *Fr. elatior* till *F. moschata*, *Fr. collina* till *Fr. viridis* o. s. v.

Huds., äfvensom *G. palustre* L. i tvenne: *G. palustre*, den mindre, diffusa formen, och *G. elongatum* Presl., den högre, upprätta, bland högt gräs växande. Ehuru dessa äfven hos oss förekomma, hafva vi ännu ej kunnat öfvertyga oss om deras artskillnad och rekommendera dem derföre till våra yngre botanisters uppmärksamhet. Deremot har *Galium austriacum* Jacq. (*G. pusillum* L. anse vi med Koch, Godron & Grenier m. fl. tillhöra *G. pumilum* Lam.), af Öländska frön uppdragen i härvarande trädgård, visat sig vida skild från *G. silvestre* Poll. a.; den sednare har växt af *G. verum*, den förre förblir lika lågväxt som på Ölands Alvar, men bildar små runda, ytterst tätt hoppackade, dynlika tufvor med få, spridda blommor, icke i vippa.

7. Att vår Svenska *Pulmonaria angustifolia* är *P. azurea* Bess. är lika bekant, som det är obegripligt, hvarföre det äldre Linneanska namnet skall förkastas. Någon annan *P. angustifolia* kände säkert ej Linné; någon annan verkligt skild finnes icke i Sverige, och finnes en sådan annorstädes, är den ej Linnés.

8. Den i Herb. Norm. II lemnade *Mentha sativa* tillhör *M. aquatica subsativa*. Den äkta *M. sativa* L.! tillhör företrädesvis v. Smålands strömmar (i största ymnighet och otaliga former vid Fryeleds qvarn), fullkomligen inhemska (i hela trakten finnes ingen *M. aquatica*), ehuru den tillika öfverallt odlas under namn af *Hjertans-fröjd* (se Linn. Öl. Resa). Den är en af de utmärktaste arterna i släktet för sin intensiva vällukt. I härvarande Botan. trädg. odlas den nu af rötter, hitförda från Småland af Mag. Docens M. Lindblad.

(Forts.)

Litteratur-öfversigt).

1. Flore de France ou description des plantes qui croissent naturellement en France et en Corse, par M. GRENIER et M. GODRON. Tome Troisième. Paris 1855, 1856. 384 pagg. 8:o.

Närvarande band, innefattande *Incompletæ*, *Monocotyledoneæ* och *vasculära Cryptogamerna*, avslutar detta klas-

*) Den i *M* 1 utlofvade redogörelsen för Björnströms afhandling:

siska arbete, som jemte Kochs *Synopsis Floræ Germanicæ* utgör hufvudverket för Central-Europa. Det torde här vara lämpligt att fästa uppmärksamheten på dess betydelse och förhållande till sina företrädare.

Under Tournefortska perioden bearbetades franska floran med stort intresse och flera af dess special-floror ega ännu värde såsom *Magnolii Botanicon Monspeliense*, *Garidells Plantas d'Aix*, *Mappii* och *Linders* floror öfver Elsas, men framför allt *Vaillantii Botanicon Parisiense*. Efter Linneanska reformationen har detta nästan upphört, ty *Gouans* och några få andra specialarbeten äro af underordnad värde. Under det Botaniken i hela Europa och strängast i Spanien och England slöt sig till Linneanska reformen, framgick den i Frankrike på en egendomlig bana. Man tog därför i allmänhet föga notis, om hvad i Frankrike framställdes, så att franska bestämningar, om än äldre, vanligen tillbakasattes, och nekas kan icke, att Adansons barbariska och Aublets karibiska namn i visst afseende rättfärdigade ett sådant förfarande. Men å andra sidan ignorerade franska skolan, som nu uteslutande egnade sig åt exotiska växternas studium, nästan allt, som efter Linné framställdes i andra länder, och till en del finner man dertill ännu spår i Decandolles *Flore Française*, som återväckte intresset för Franska Florans studium, ty under hela föregående perioden egde man icke annat arbete öfver Franska Floran, än Lamacks äldre *Fl. Française*, hvaraf Decandolles egentligen var en ömarbetning. Loiseleurs nära samtida *Flora Gallica*, skriven efter Linnés system och mönster, innehöll åtskilligt af större värde, men *Mutells* franska flora är en mindre tillförlitlig compilation. — Först i sitt *Systema* och i sin *Prodromus* öfvergick Decandolle till en mera universell behandling *) och å andra sidan började man, sedan R. Brown förklarar sig för Jussieuska methoden, att

Grunddragen af Piteå Lappmarks Växt-fysiognomi är numera öfverflödig, då i Bot. Notis. 1856 *M* 11—12, hvilka då ej ännu kommit till Upsala, en sådan redan är införd.

*) Stundom tycker man sig likväl märka ett bemödande att undanskjuta Linnés bestämningar t. ex. *Baltimore* »emedan den ej växer vid staden Baltimore», fast den är tillegnad den Baltimore, till hvilken *Mantissa II* är dedicerad — eller att onödigtvis draga dem i tvifvel t. ex. *Senecio erucæfolius* och *sarracenicus*, *Crepis virens* m. fl.

egna tillbörlig uppmärksamhet åt franska litteraturen, så att denna schism sålunda kan anses häfven. Under sednaste 30—40 åren har tillika ett allmännare intresse inom Frankrike väckts för den inhemska florans kännedom, så att man nu mera eger specialfloror för de flesta delar af landet (sådana saknas för hela den föregående tiden), sedan landsortsbotanisterna emanciperat sig från hufvudstadens, hvilka nästan uteslutande egna sig åt de exotiska växterna. Också är den ene af författarne till det nu ifrågavarande verk boende i Besançon, den andre i Nancy. Detta arbetes förtjenst är: först att fullständigt redogöra för hvad under de sista fyra decennierna upptäckts i Frankrike och dernäst, att framställa den rika och sköna franska floran i universell, icke ensidigt nationell anda, med fullständigaste kännedom af främmande länders och äfven vår aflägsna Nordrs litteratur. Öfver allt framlyser en ren sanningskärlek, så att författarne redan i en mängd speciella uppsatser skyndat rätta en del begångna missstag t. ex. upptagandet af *Sedum sexangulare* L. som ny art under namnet *S. boloniense*, hänförandet af *Ranunculus marinus* Fries till *R. Baudotii* (enligt skriftliga meddelanden är hvarken den förra eller *R. peltatus* funnen i Frankrike), *Thalictrum Kemense* (hvilken icke med någon sydeuropeisk art och minst med den välbekanta *Th. majus* eger förvandtskap) till *T. nutans*; och i slutorden utlofvas ett nytt band med rättelser och tillägg. (Forts.)

2. Synoptisk Framställning af Växtsläktet *Lepigonum*. Akademisk Afhandling af NILS CONRAD KINDBERG. Upsala, C. A. Leffler 1856. 16 pagg. 8:o.

Ett af de växtsläkten, som först under de sednare åren tilldragit sig välförtjent uppmärksamhet, är det i Fr. Fl. Halland. uppställda *Lepigonum*. Under denna tid har det blifvit riktadt med en mängd till större delen ganska utmärkta arter, men som dessa ofta äro beskrifna i smärre afhandlingar, ofta t. o. m. obeskrifna, blott utdelade af Botaniska trädgårdar såsom nya arter under egna namn, så har den noggranna bestämningen af obekanta former varit ganska svår och behofvet kunnbart af en monografi, som på ett ställe sammanförde de spridda uppgifterna, beskref de arter, som

ännu saknade någon description, och i allmänhet framställde arternes karakterer i öfverensstämmelse med hvarandra. Utarbetandet af en sådan monografi har Förf. till detta arbete företagit sig, och har nu meddelat förstlingen af de resultat, till hvilka han i detta afseende kommit, och vi hoppas, att han fortfarande kommer att arbeta i denna riktning, på det detta intressanta släkte måtte blifva fullkomligt känt. Vi veta äfven, att detta är Förf:s afsigt, ty ännu återstår icke obetydligt att göra, hvilket hvar och en lätt kan inse, om han besinnar, att detta släkte eger representanter öfver snart sagdt hela världen, att äfven dess utmärktaste exotiska arter hittills och till en del ännu äfven af de utmärktaste författare — t. ex. Hooker, Gay m. fl. — förenats med våra Skandinaviska arter, att till följe af ofullständiga beskrifningar eller bristande exemplar Förf. nödgats upptaga ej mindre än 12 *species minus cognitæ*. Vi lyckönska emellertid Förf. till den nu gjorda början och tillönska honom framgång i sitt vackra företag.

En närmare redogörelse för detta arbete och särskildt det, som rör våra Skandinaviska former, anse vi mindre behöflig, då vi genom Förf:s välvilja äro satte i tillfälle att i ett af de kommande Nr af denna tidskrift meddela en framställning af de Svenska arterna. Anföras må blott, att af de 24 säkra arter, hvilka Förf. upptager och fördelar på 4 sektioner, vi ega 5, nemligen *L. rubrum*, *medium*, *salinum*, *marinum* och *radicans* Guss., den sednaste upptäckt på Gotland af Cand. M. Floderus och Herr W. Stenhammar, att *L. fasciculare* Lönnr. anses såsom underart under *L. marinum* samt att 4 nya arter beskrivas, nemligen *L. neglectum* från flera orter i Frankrike, England och Tyskland, *L. tasmanicum* från Van Diemens Land, *L. azoricum* från ön St Michael (en af Azoriska öarne) och *L. arenarium* från Chili.

Exemplar af denna disputation kunna erhållas à 16 sk. bko hos Författaren, hvilkens adress är Carlstad.

Th. Fr.

Personal-Notiser.

Enligt allmänna tidningarne har den genom Professor *Liebmanns* död lediga lärostolen i Botanik vid Köpenhamns

Universitet blifvit erbjuden åt Herr Prof. *Jac. Agardh* i Lund. Då han emellertid afslagit detta anbud, skall — om man får tro Danska tidningar — man i Köpenhamn varit betänkt på att från Tyskland inkalla någon botanist, för att bekläda den lediga platsen, ett förslag, som ej kan annat än väcka största förvåning, då hvarje Tysk måste vara obekant ej blott med språket utan äfven med landets Flora och då man i Danmark eger sådana botanister, som *J. Lange*, *A. Örsted* och *F. Didrichsen*.

Enligt nyaste underrättelser från Docenten *J. E. Zetterstedt*, hvilken erhållit ett års prolongation på sitt resestipendium, är han för n. v. i Montpellier sysselsatt med tryckningen af en på franska språket författad skildring af östra Pyreneernas vegetations-förhållanden, jemförda med de Skandinaviska fjälltrakternas.

Strödda Underrättelser.

Spridda växtgeografiska bidrag till Skandinavians Flora.

Namnen på de herrar, som till de i detta N:r anförda uppgifter godhetsfullt lemnat bidrag, nemligen Herr Kammar-skrifvaren *J. Ankarcróna*, Candidaten *F. Unander* samt Studeranderna *T. Krok* och *J. A. Wiström*, äro till utrymmets besparande vid de af dem funna arterna endast utmärkta med initial-bokstäfverna.

Aster Tripolium L. Westerb. Nordmaling, Bockholmsskaten. *F. U.*

Artemisia maritima L. var. *suffruticosa*, hvilken i Bot. Not. 1853 uppgifves förekomma vid Uddevalla, finnes ej derstädes. *T. K.*

Gnaphalium arenarium L. Blek. Wämö, Thorhamn. *J. A.*

Carduus nutans L. N. Upl. Öfverboda. *J. A. W.*

Hieracium Suecicum Fr. Gotl. Lunderhage i Fleringe S:n jemte *H. setigerum* och *H. glomeratum typicum*. *Cleve.*
— *rigidum* Hn. var. *microcephalum*. Ängskär i N. Upl. *J. A. W.*

Lonicera coerulea L. Dalkarlshyttan i Nora Bergslag teml. ymnigt. *A. Jensen.*

Stachys arvensis L. Uddevalla ofvan Kuröd spars. *T. K.*

Dracocephalum thymiflorum L. Upl. Leufsta bruk. *J. A. W.*

Lathræa Squamaria L. Gefle, Stenbäck; ny för traktens flora. *J. A. W.*

- Centunculus minimus* L. Uddevalla vid Kärra. *T. K.*
Primula scotica Hook. Östersund i Björnmyran spars. *T. K.*
Crambe maritima L. Bohusl. Storön bland Wäderöarne,
 Hvalö etc. *T. K.*
Isatis tinctoria L. N. Upl. Billhamn. *J. A. W.*
Camelina sativa Cr. Fr. Gotl. Snäckers i Hangvar. *K. J.*
Lönnroth.
Helianthemum vulgare Gärt. var. *obscurum*. Ronneby. *J. A.*
Epilobium parviflorum Schreb. N. Upl. Överboda och Hille-
 bola samt här och der efter Dalelfvens stränder. *J. A. W.*
Cotoneaster nigra Wahlb. Uddevalla flerest. *T. K.*; Blek.
 Wämö, Fläskholmen. *J. A.*
Rubus idæus L. var. *laciniatus: foliolis laciniato-incisis.*
 Uddevalla, Lindesnäs i branterna mot hafvet. En högst
 utmärkt och vacker form! *T. K.*
 — *Wahlbergii* Arrh. Blek. Lyckeby, Werkö, Utö. *J. A.*
 — *thyrsoides* Wimm. Blek. Lyckeby, Wämö. *J. A.*
Geum intermedium Ehrh. Blek. Silltorp. *J. A.*; Gotl. Hessle
 i Fleringe S:n. *Cleve.*
Melilotus arvensis Wallr. Uddevalla, Kasens Nabb, trol.
 tillfällig. *T. K.*
Salix purpurea L. Blek. Wämö. *J. A.*
Gagea spathacea Schult. Uddevalla, Marieberg. *T. K.*
Sparganium submuticum (Hn.) (= *Sp. hyperboreum* Læst.).
 Jemtl. Ahs S:n vid och i Ahsskottbäcken. *T. K.*; Sal-
 ten, Junkersdalen. *F. U.*
Lycopodium complanatum L.* *sabinæfolium* W. Uddevalla
 vid Strömmeland på Stadsfjället. *T. K.*

— Såsom ett bevis på den nästan otroliga kraft, som växter under sin utvecklingsperiod förmå utöfva, må anföras ett förhållande, som flera år å rad visat sig här vid Upsala. Bakom Biblioteks-byggnaden är nemligen marken ganska vattensjuk, så att hvarje höst stora massor af *Coprinus comatus* der uppväxa. För att emellertid förminska fuktigheten lades en stensatt rännsten tvärt igenom den trakten, der *Coprinus* hade nedslagit sina förnämsta bopålar samt tillstämpades lera ofvanpå den kringliggande jorden. Hösten kom emellertid med sina ymniga regn, och i och med detsamma vaknade svampens mycelium till nytt lif. Snart märktes sprickor och smärre upphöjningar i leran, stenarne började skjutas ur sin ordning o. s. v., tildess slutligen hela svampmassan efter ett regn oemotståndligt bröt upp, vräkande kring sig stenar och stora lerstycken af säkerligen punds-vigt, och det utan att man hos svampen kunde spåra någon sönderkrossning eller skada. Och detta förmådde en obetydlig svamp, mjukare än snö, af hvilken efter ett dygns förlopp ej annat återstår än en svart, bläcklik vätska!